

"Мұнай және газ өнеркәсібі салаларындағы қауіпті өндірістік объектілер үшін өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2014 жылғы 30 желтоқсандағы № 355 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы

Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрінің 2022 жылғы 28 желтоқсандағы № 343 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2022 жылғы 28 желтоқсанда № 31324 болып тіркелді

БҰЙЫРАМЫН:

1. "Мұнай және газ өнеркәсібі салаларындағы қауіпті өндірістік объектілер үшін өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2014 жылғы 30 желтоқсандағы № 355 бұйрығына (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 10250 тіркелген) мынадай өзгерістер енгізілсін:

көрсетілген бұйрықпен бекітілген Мұнай және газ өнеркәсібі салаларындағы қауіпті өндірістік объектілер үшін өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету қағидаларында:

24-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"24. Салынып жатқан, жөндеуден өтіп жатқан және пайдаланылудағы қауіпті өндірістік объектілер (бұрғылау қондырғылары, ұңғымалар, топтастырылған өлшеуіш қондырғылары, мұнай және газды дайындау қондырғылары, сұйыққоймалар, сорғы және компрессорлық бекеттер, терминалдар) тұрақты және сенімді көлік қатынасымен (кіретін жолдар, жолдар) материалды-техникалық қамтамасыз ету базаларымен және ұйымның өндірістік қызметін дислокациялау орындарымен, өрт және өнеркәсіптік қауіпсіздік саласындағы кәсіби авариялық-құтқару қызметтерімен қамтамасыз етіледі.";

4-тараудың 4-параграф атауы мынадай редакцияда жазылсын:

"4-Параграф. Ұңғыма оқпанын бекіту";

99-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"99. Сатылы цементпен толтыру құрылғылары және жерге қағып орнатылған колонналар секциялардың тораптары:

1) табандықтан жоғары алдыңғы бағананың жерге қағып орнатылған өзектегі ұңғымасында 50 метрден кем емес; сол сияқты жасырын бағананың "басына" да қатысты;

2) ұңғыманың жерге қағып орнатылмаған бөлігінде – оқпанының шартты диаметріне жақын диаметрмен тұрақты тұқымдардың аралығында, аралықтың үстіңгі шекарадан 30-50 метрден төмен емес және төменгі шекараның кемінде 50-75 метрден жоғары.";

102-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"102. Жерге қағып орнатылған колонналарды түсіруден және цементпен толтырғанға дейін жұмыстардың жетекшісі, бұрғылаушы және мамандар бұрғылау мұнараның (оқпанының); өзектің; жүк арбаның; тал жүйесінің; түсіру-көтеру жабдығы мен құралды; күш жетектің; қабылдау көпірдің; алаңның; құбырлардың нумерациясы мен салуын; төсеудің техникалық жай-күйін тексеру; қоршаулардың бар-жоғы, бұғаттау және сақтандыру құрылғылардың; бұрғылау қондырғының БӨАЖАҚ жарамдылығы және цемент толтыруды бақылау станциясын тексеру; цемент толтыратын агрегаттардың дайындығы; цемент және химиялық реагенттердің бар-жоғы; жарықтандыру құралдардың бар-жоғы; техника және қызметкерлер орналасқан орынның қауіпсіз аймақтары мен қашықтықтар; қауіпсіздік белгілерін орнату; жұмыстардың жетекшілері мен орындаушыларын тағайындау; жұмыстардың тәртібін және кестесін белгілеу; қызметкерлерді қорғау үшін жеке және ұжымдық құралдардың болуы; объект аумағына өткізу тәртібін енгізу.

Тексеріс нәтижелері бойынша объектінің түсіруге және жерге қағып орнатылған колоннаны цементпен толтыруға дайындық актісі жасалады.

Жабдықтың жарамсыздығы табылған жағдайда түсіру және цементпен толтыру бойынша жұмыстар басталғанға дейін оны түзету жүргізіледі.";

133-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"133. Жабдықтар орналасқан өндірістік ғимараттарды және қауіпті объектілер аумағындағы алаңдарды бу, су, ауа, азот, қауіпсіз жоюға арналған қажетті реагенттерді жер асты жүргізуге арналған техникалық және технологиялық құралдармен, жабдықтарға, құбырларға, қызмет көрсету және жөндеу жүргізуді қамтамасыз етеді.";

156-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"156. Объектілер, қондырғылар, төгу-қю қондырғылары аумақтарында және өндірістік үй-жайларда қауіпсіздік бойынша мынадай іс-шаралар жүргізіледі:

1) қауіпсіздік жүйелердің техникалық жағдайын және дайындығын, судың, будың және жүйедегі реагенттердің жұмыс қысымының болуы ауысым кезегінде кемінде бір рет тексеріледі;

2) әрбір ауысым басталар алдында желдету қондырғыларын сырт көзбен байқап, дұрыстығы тексеріледі;

3) БӨАЖА және сақтандырғыш қондырғыларының жағдайы кемінде бір рет қарап тексеріледі.";

211-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"211. Құрылғылардың, терминалдардың, арматураның кері және сақтандыратын қақпақшалар дайындаушы-зауыттың техникалық құжаттамасында көрсетілген температуралық тәртібіне сәйкес оқшаулармен қамтамасыз етіледі.";

220 және 221-тармақтар мынадай редакцияда жазылсын:

"220. Жабдықтың, құралдардың, құбырлар мен құрылыстардың тоттанудан қорғау құрылғылары мен әдістері жасаушы-зауыттың техникалық құжаттамасына, өнеркәсіптік қауіпсіздіктің ережелеріне сәйкес жоспарланады және қолданылады. Күкіртті сутегі бар өнімді дайындаған кезде жабдық пен құбырлар тоттануға төзімді материалдардан жасалады.

221. Ұзақтығы 3 км астам және диаметрі 219 мм астам жер асты құбырлары тоттанудан электрохимиялық қорғау құрылғыларымен қамтамасыз етіледі.";

229-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"229. Ыдыстардағы, құралдардағы, колонналардағы, қазандықтардағы, құбырлардағы артық қысымнан сақтандырғыш құрылғылар мен қақпақшалар, тиектеулі және реттейтін арматура төлқұжаттық сипаттамаларына сәйкес қолданылады."

242-тармаққа орыс тілінде өзгеріс енгізіледі, мемлекеттік тіліндегі мәтін өзгермейді;

287-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"287. Сорғыш құрылғылар, технологиялық ыдыстар, құбырлар және қыртыс флюидінің құрамы, бөлу қысымы және осы Қағидалар ескеріліп пайдаланылады.";

5-тараудың 12-параграфы алып тасталсын;

465-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"465. Технологиялық процесстердің қауіпсіздігі үшін жабдықтың, құбырлардың, фланц құрамалардың, арматураның люктардың саңылаусыздығын және күкіртті сутек бөлінуі мүмкін көздерді тексеру кестесі жасалады, оны ұйымның техникалық басшысы бекітеді.";

525-тармаққа орыс тілінде өзгеріс енгізіледі, мемлекеттік тіліндегі мәтін өзгермейді;

569-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"569. Газлифті жүйенің компрессорлық стансасын пайдалану процессінде келесі шаралар өткізіледі:

1) нәтижелерін журналға жазумен алаң ішіндегі сепараторларды, сыйымды ыдыстарды, тиекті реттеу арматураны, сақтандырғыш құрылғыларды және БӨАЖАҚ-ты ауысым сайын тексеру;

2) апатқа қарсы, бұрқаққа қарсы және өртке қарсы қорғаныс, газды кептіру, жарық беру, ауаны жаңарту жүйелерінің және апаттық сигнализацияның, найзағайдан қорғаныс, статикалық электр тогынан қорғаныс жүйелерінің, байланыс пен телемеханиканы техникалық басшымен бекітілген кестеге сәйкес жұмысқа қабілеттіліктерін бақылау.";

584-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"584. Тереңдікте орналасатын сорғыны орнату кезінде кабель шығыршығы көтеру агрегатының оқпанына шынжырдың көмегімен немесе арқанды ілмектерге ілінеді және ең көп динамикалық жүктемесіне және беріктік қорына сай троспен қосымша бекітіледі."

624-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"624. Аппаратуралық-технологиялық кешендер, жекелеген ұңғымалық аспаптар мен аппараттар, түсіру-көтеру жабдықтары, өздігінен жүретін және тұрақты құралдар, арнайы қалқалық және ұңғы аузы жабдығы, материалдар сертификатпен қамтамасыз етіледі және пайдалау нұсқаулығы бойынша пайдаланылады.";

625-тармақ алып тасталсын;

646-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"646. Ұңғымада жұмыстарды жүргізу алдында ұңғыма оқпанының, ұңғыма аузы жабдығы, геофизикалық техника құрылғысы, бұрғылаудың дайындығы, электрмен қамтамасыз ету, кабель салушының қоларбаның тежегіш жүйесінің жарамдылығы, көтергіштің қорғаныс қоршаулары, геофизикалық жабдықтың жерге қосу құрылғысының жай-күйі, ұңғымалық аспапты және жүкті кабельге бекіту сенімділігі. Каротаждық станция мен ұңғыма аузы арасында кабельдің қозғалысына және адамдардың өтуіне кедергі келтіретін және каротаждық көтергіш жүкарба машинисіне ұңғыма аузының көрінуін шектейтін заттар болмауы тиіс. Өтуге және ұңғыма аспаптарын тасуға кедергі келтіретін бұрғылау жабдығы болғанда арнайы өткелдер (траптар, көпіршелер) орнатылуы тиіс.";

648 және 649-тармақтар мынадай редакцияда жазылсын:

"648. Жүзбелі қондырғыдағы ұңғымалық жабдық және материалдар сызбаға сәйкес орналастырылады, бұл ретте:

1) аппаратура мен жабдықты контейнерлік орналастыру жағдайында бөлме алаңы 200 кв. м (10 x 20 м) кем болмауы қамтамасыз етіледі;

2) аппаратура мен жабдықты каюталық тәсілмен орналастыру жағдайында бөлме алаңы 140 кв. м (14 x 10 м) кем болмауы қамтамасыз етіледі;

3) жөндеу шебарханасына, жұмыс орнында жарылыс материалдарын (ЖМ) және радиоактивтік заттарды (РЗ) сақтауға арналған бөлме бөлінуі қажет;

4) каротаждық көтергіштерінің постаменттері техникалық паспортымен және пайдалану жөніндегі басшылығымен (нұсқаулығымен) қамтамасыз етелуі қажет.

649. Каротаждық көтергіш кабельді аспаппен немесе аппаратпен технологиялық тапсырылған жылдамдықпен ұңғымадан тең шамада көтеруді қамтамасыз етеді.";

650-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"650. Каротаждық көтергіш көлденең алаңда ұңғыма аузынан 25 - 40 метр қашықтықта орналстырылады және бекітіледі. Өздігінен жүретін көтергіш қолмен тежегішке орнатылады, көтергіш дөңгелегінің астына артық кетуге қарсы сыналар (тіректер) орнатылады.";

651-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"651. Ұңғыма аспаптары мен аппараттарының диаметрі, басқарылатын және басқарылмайтын құрылғылары бар аспаптарды қоса, ұңғыманың ашық діңгегінің

диаметрінен 25 миллиметрден, ал орнатылған құбырлар немесе сорғыш-компрессорлық құбырлар арқылы жұмыс кезінде - 10 мм кем емес қарастырылады";

668-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"668. Ұңғымаларды зерттеудің электрлік әдістерін орынлау кезінде өлшем сызбасының сіңіретін тізбегіне кернеу беруге ұңғымалық аспапты және зондты ұңғымаға түсіргеннен кейін болады. Қажет болғанда аспаптардың жарамдылығын (белгіленуін, тексерілуін) тексеру үшін тоқты беткі жағында сіңіретін тізбегіне беру кезінде бұл туралы бұрғылау бригадасының қызметкеріне ескерту керек.

Өлшеу аяқталғанда және кабельді көтеруді мәжбүрлі тоқтату кезінде кабель желісіндегі кернеу ажыратылуы тиіс. Қорғаныс жерге қосуды аппаратураны және көтергішті ток көзінен ажыратқаннан кейін ғана алуға болады.

Жұмыс орындарында электрге ұрыну бойынша қауіпті токтар пайдаланылатын және генерацияланатын ұңғымалық аспаптар мен түйіндердің электрлік сызбаларын жөндеу және тексеру.

Ұңғыма аспабын, аспапты немесе басқа жабдықты іліп алу үшін қауіпті тарту кезінде жұмыстар тоқтатылады, ұңғымалық аспап немесе аппарат шығарып алынады. Зерттеулер мен жұмыстарды жаңғыртуға ұңғыма оқпанын қайта дайындағаннан кейін рұқсат етіледі.";

701-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"701. Ұңғыманы сынау жұмыстарын жүргізу алдында геофизикалық зерттеулер және ұңғыма оқпанының геометриялық көрсеткіштерінің өлшемдерін жүргізуге міндетті.";

712-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"712. ҚҚЗ түсіру алдында ұңғыма оқпанының орнатылмаған бөлігі 25 м/ч аспайтын жылдамдықпен номиналды диаметрлік қашаумен қорққа дейін орындалуы және кетіктерді, кілт өтулерді, тығыздамаларды және ҚҚЗ түсіру кезінде мүмкін болатын құралдың отыруын болдырмау мақсатында кемінде 1,5 цикл ішінде жуылуы тиіс.";

723-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"723. Арнайы ауыздық жабдық – қозғалмайтын (ұршықты) түрдегі ауыз басы немесе цементтелетін ауыз - жоғарғы бұрғылау құбырына бұралады. Басы икемді шарнир-бұрыштықтар көмегімен металл манифольді бар тез алынатын сомынмен біріктіріледі, ол қыртысты сынау процесінде құбыр дірілін болдырмау үшін бұрғылау құрылғысының элементтері бар тіректермен қатты бекітілуі тиіс.

Шығару желісінің (манифольд) диаметрі ұңғыма аузы оқпанының диаметріне және превенторды шығару диаметріне сәйкес келуі тиіс.";

728-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"728. Ұңғыманы сынау бойынша технологиялық операция жұмыстар жоспарына сәйкес жүргізіледі. Ашық оқпанда сынау ұзақтығы ұңғыма қорққа сынау құралының қауіпсіз болу уақыты ескеріліп жоспарланады. Технологиялық сызбалар қыртыстан бір,

екі және үш циклді қыртыстық флюид іріктеуді және ұңғыманы қыртыстық қысымды қалпына келтіруді тіркеу үшін жабуды қарастыруы тиіс.";

769 және 770-тармақтар мынадай редакцияда жазылсын:

"769. Аппараттарды, ыдыстарды булау кезінде беткі температура 60 градус Цельсийден төмен емес ұстау қажет.

770. Булау ұзақтығы жабдықтың әрбір түр мөлшері үшін жеке, бірақ 24 сағаттан кем емес болып белгіленеді. Аппараттарды булау люктер жабық кезде жүргізіледі.";

860-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"860. Мұнарамен немесе мачтамен жабдықталған ұңғыманы жөндеу кезінде тал арқанының қозғалатын ұшы тарту ролигі арқылы өтеді, бұл ретте арқан мұнара мен мачта элементтеріне тимейді, көпіршені және жұмыс алаңын кесіп өтпейді; тартатын ролик мұнара немесе мачтаның жақтау оқпанына, жеке іргетасқа немесе арнайы құралға бекітіледі және металл қоршауы бар. Арқандық ілгектерді тарту роликтерін бекіту үшін қолдануға рұқсат етілмейді.";

955-тармаққа орыс тілінде өзгеріс енгізіледі, мемлекеттік тіліндегі мәтін өзгермейді;

1014-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"1014. Бұрғылау бағанасында апаттардың алын алу мақсатында:

1) бұрғылау құбырлары бағанасының тербелісін азайту шараларын жүргізу;

2) бұрғылау бағанасының өзгертілген еденін тұтастыру (бұдан әрі – ББЕТ) үшін алғашқы соққылау процесінде, бұрғылау құбырлары бағанасының ілігуіне және жаңа оқпанды бұрғылауға қарсы сақтану шараларын жүргізумен оқпанды өңдеу;

3) ұңғыманың оқпанын, бұрғылау құбырларының бағанасын, тау жаратын құрал-сайманды, жабдықтарды және БӨАЖА дайындағаннан кейін бұрғылау әдісін өзгерту;

4) қашаудың көтерілу сәтін механикалық каротаждың көрсеткіштері және БӨАЖА көрсеткіштері бойынша белгілеу;

5) ББЕТ қаттылығын бірқалыпты жұмсарту үшін әртүрлі диаметрдегі АБК бағананың еденін құрастырады;

6) ауырлатылған бұрғылау құбырының (бұдан әрі – АБК) ұзындығын қашауға жүктеме арқылы белгілеу, қашауға оның салмағының 75% жүктемесі есебімен.";

1031-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"1031. Кабельді, ұңғымалық аспапты немесе жүкті ілініп қалудан босатуға қатысты жұмыстар нысанның басшысымен келісу негізінде геофизикалық жұмыстар басшысының тікелей қатысуымен және АЖЖ бұрғылау немесе жөндеу бригадасы жұмысшыларының қатысуымен жүргізіледі.

Апаттарды жоюға тартылған қызметкерлер үшін жұмыстардың басшысы қосымша нұсқамалық өткізеді және қауіпті факторлардың туындамауына тұрақты бақылау жасайды.";

1085-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"1085. Вибрацияға ұшыраған құбырлар, және осы құбырларға арналған тіректер мен эстакадалардың астындағы іргетастар пайдаланылу кезеңінде – вибрацияның жиілігі мен амплитудасын аспаптық бақылаудың қолданылуымен мұқият тексеріледі. Құбырлардың тербелістің максималды рұқсат етілген амплитудасы – тербелістің жиілігі 40 Гц-тен артық емес жағдайында 0,2 мм құрайды.

Осының барысында анықталған ақаулар жойылуы тиіс.

Шолып қараудың, тексерулердің және бақылаудың мерзімдері – құбырлардың нақты жағдайы мен ахуалына қарай белгіленеді, 1 айда бір реттен кем болмауы тиіс.";

1090-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"1090. Газ құбырларының, төмен және жоғары қысымдық суарналардың, дайындалған мұнай тасымалдау құбырларының, мұнай жинау коллекторларының, ұңғымалардың шығу желілерінің сенімді әрі қауіпсіз жұмысын бақылаудың негізгі әдісі – мерзімдік ревизиялар жасау болып табылады, олардың барысында құбырлардың жағдайы, олардың элементтері мен бөлшектерінің жағдайы тексеріледі.

Ревизияны мамандармен бірлесе отырып, техникалық бақылау қызметі немесе пайдаланушы бөлімше жүргізеді.

Ревизияның нәтижелері – құбырдың жағдайын және оны одан әрі пайдалану мүмкіншілігін бағалаудың негіздемесі болып табылады.";

1101-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"1101. Құбырлардың сенімділігі гидравликалық сынақтармен сыналады.

Сынақ:

- 1) монтаждан кейін;
- 2) дәнекерлеумен байланысты жөндеуден кейін;
- 3) консервациялаудан немесе бір жылдан артық тұрғаннан кейін;
- 4) арматуралардың төсемелерін немесе құбыр элементін біржолғы ауыстырумен байланысты бөлшектеуден кейін өткізеді.

Бұл ретте арматура мен құбырдың фланецті жалғамаларында сынақ өлшемдеріне сәйкес келетін қақпақша алдын ала орнатылады. Сынақ кезінде монтажды жапсарлар мен құбырлардағы дәнекерлеу орындары ашық күйінде болады.

Болат құбырларды сынау қысымы:

0,5 МПа дейінгі жұмыс қысымы кезінде - 1,5 Рраб, бірақ 0,2 МПа кем емес;

0,5 Мпа жоғары жұмыс қысымы кезінде - 1,25 Рраб, бірақ кемінде Рраб+0,3 МПа орнатылады.

Құбыр көрсетілген қысымда 5 мин ішінде ұстап тұра алады, одан кейін қысым жұмыс қысымына дейін төмендетіледі және тексеру жүргізіледі.

Егер сынау кезінде манометр бойынша қысымның түсуі болмаса, ал дәнекерленген тігістер мен фланецті жалғамаларда тесіктер мен терліктері табылмаса, нәтижелер қанағаттандырылған болып саналады.

Құбырларға паспорттар жасалады және пайдалану журналдары арналады, оларда жүргізілген тексерулер мен жөндеу туралы деректер мен олардың күні көрсетіледі.";

1132-тармақ алып тасталсын;

1167 және 1168-тармақтар мынадай редакцияда жазылсын:

"1167. Сыйымды ыдыс-тұндырғыштар топырақпен үюмен немесе қоршаумен қамтамасыз етіледі.

1168. Ағынды су ыдыстары электр- және жарылыс қауіпсіздігі ережелеріне сәйкесінше, жұмыстық және апаттық жарықтанумен қамтамасыз етіледі.";

7-қосымшадағы 6-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"6. Технологиялық регламентті МГО өңдеу мен пайдалану жобалық құжаттамасын дайындайтын жобалаушы ұйымдар әзірлейді."

2. Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігінің Өнеркәсіптік қауіпсіздік комитеті заңнамада белгіленген тәртіпте:

1) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуді;

2) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігінің интернет-ресурстарында жариялауды;

3) осы бұйрық Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелгеннен кейін он жұмыс күні ішінде осы тармақтың 1) және 2) тармақшаларына сәйкес іс-шаралардың орындалуы туралы мәліметтерді Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігінің Заң департаментіне ұсынуды қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау жетекшілік ететін Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар вице-министріне жүктелсін.

4. Осы бұйрық оның алғаш ресми жарияланған күнінен бастап күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

*Қазақстан Республикасы
Төтенше жағдайлар министрі*

Ю. Ильин

"КЕЛІСІЛГЕН"

Қазақстан Республикасы
Индустрия және инфрақұрылымдық
даму министрлігі

"КЕЛІСІЛГЕН"

Қазақстан Республикасы
Ұлттық экономика министрлігі

"КЕЛІСІЛГЕН"

Қазақстан Республикасы
Экология, геология және
табиғи ресурстар министрлігі

"КЕЛІСІЛГЕН"

Қазақстан Республикасы
Энергетика министрлігі

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМҚ